

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. február 20.

**RENDÉSZETI
ALAPISMERETEK**

**EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

I.**A) Informatikai alkalmazások használata****10 pont**

1. Húzza alá a helyes állítást!

- a) A számítógép működése során az operációs rendszer mindvégig a memóriában van.
- b) Operációs rendszer nélkül még egy szövegszerkesztő programot sem lehetne használni.
- c) Azt a lemezt, amelyen megtalálható az operációs rendszer, illetve annak egy része, rendszerlemeznek hívjuk.
- d) Az operációs rendszer kezeli a lemezeket, fájlokat és könyvtárakat,

2. Mire vonatkoznak a következő kifejezések: dpi, párhuzamos port, traktor?

- a) Nyomtatóra
- b) Lapolvasóra
- c) Plotterre
- d) Digitalizáló táblára

3. Melyek a színes nyomtatás alapszínei?

- a) Vörös, kék, zöld, fekete
- b) Bíbor, zöld, sárga, fekete
- c) Bíbor, sárga, ciánkék, fekete
- d) Ciánkék, vörös, narancssárga, fekete

4. A nagyfelbontású monitor azt jelenti, hogy...

- a) a monitor sok színt tud kezelni.
- b) a monitor képátlója 15", vagy annál nagyobb.
- c) a monitor képfrissítése: 70 Hz vagy több.
- d) a monitor képpontjainak száma nagy.

5. Milyen eszközt lehet egy AGP csatlakozóhoz illeszteni?

- a) Hálózati kártya
- b) Videovezérlő
- c) Nyomtató
- d) Egér

6. Húzza alá a helyes állítást!

- a) Minden számítógépen kell lennie operációs rendszernek.
- b) Az operációs rendszert csak hajlékonylemezről és merevlemezről lehet betölteni.
- c) Az operációs rendszer kezeli a csatlakoztatott perifériákat.
- d) Nem tartozik az operációs rendszer feladatai közé a könyvtárszerkezet karbantartása.

B) Pszichológiai, szociálpszichológiai, társadalomismeret, életmód alapfogalmak 20 pont

1. Húzza alá a helyes állítást!

Az agykéreg lebenyei

- a) első, közép, közti.
- b) kis és nagy.
- c) **homlok, fali.**
- d) jobb és bal.

A klasszikus kondicionálás

- a) **megerősítés.**
- b) célravezető tanulás.
- c) effektus törvény.
- d) instrumentális.

Az adaptáció

- a) a legegyszerűbb megismerő tevékenység.
- b) belső érzékelés egyik fajtája.
- c) a szemlencse alkalmazkodása a közeli és távoli éleslátáshoz.
- d) **érzékszervi alkalmazkodás.**

A transzferhatás erősségét fokozza

- a) **az eredeti tanulás erőssége.**
- b) az új helyzet eltérése az eredetitől.
- c) az új helyzet hasonlósága az eredetihez.
- d) a két helyzet között eltelt idő.

Mi a különbség a félelem és szorongás között?

- a) A szorongás az egész szervezetet mozgósítja, míg a félelem csak a kognitív funkciókat veszi igénybe.
- b) A szorongás csak neurotikus betegnél fordul elő, míg a félelem bárkinél.
- c) A szorongás már kora gyermekkorban felléphet, míg a félelem feltétele tanult tapasztalat.
- d) **A szorongásnak nincs tárgya, míg a félelem speciálisan valamire irányul.**

2. Húzza alá a **helytelen** választ az alábbi állításokban!

A konvergens gondolkodás:

- a) beállítódás egy megoldás irányába.
- b) **a problémamegoldás kezdetén hatékony.**
- c) szűkítő, összetartó gondolkodás.
- d) absztrakciós képesség.

A kommunikáció eszközei:

- a) gesztusok.
- b) öröklés.**
- c) mimika.
- d) beszéd.

1

3. Párosítsa az összetartozó fogalmakat! A betűket írja a kipontozott vonalra!

a) érték	1. legalapvetőbb motívum
b) szükséglet	2. kulturális alapelv
c) ambiciózus nevelés	3. mikromilió
d) társas mező	4. meleg-zárt-erős

a – 2, b - 1; c - 4; d - 3

4

4. Relációanalízissel oldja meg a feladatokat! Írja a megfelelő betűjelet a kipontozott helyre!

- A Mindkét állítás igaz, közöttük oksági kapcsolat van.
- B Mindkét állítás igaz, közöttük nincs oksági kapcsolat.
- C Az első állítás igaz, a második nem.
- D Az első állítás hamis, a második igaz.
- E Mindkét állítás hamis.

E Minden balkezes személynek a jobb oldalon van a beszédközpontja, MERT beszédértés csak az egyik agyféltekében van.

B Az észlelés a tanulás során egyre pontosabbá válik, MERT az észlelésben szerepet játszanak szükségleteink, motívumaink.

E Az észlelés során az ingernek jelentést adunk, MERT az érzékleti minőség a receptortól függ.

3

5. Határozza meg a szocializáció fogalmát!

Társadalmivá, emberré válás folyamata (norma, érték, hagyomány, életmód átvétele)

2

6. Igaz (I) - hamis (H) állítások következnek. A megfelelő betűjelet írja a kipontozott vonalra!

H..... A sorozatos sikerélmény hatására az igényszint csökken, kudarcszéria esetén pedig emelkedik.

I..... A kíváncsiság lehet olyan erős hajtóerő, mint az éhség vagy a szomjúság.

H..... Tanulni annyi, mint a hallott vagy olvasott ismeretet a memóriában elraktározni.

H..... A büntetés hatása erősebb, mint a jutalmazásé.

4

Szöveges feladatok**30 pont**

1. Definiálja az attitűd fogalmát, összetevőit! Értelmezze az értékelő attitűd szerepét a másság megítélésében!

Tanári elbírálás szerint. Kulcsszavak az alábbiak.

Az attitűd fogalma: értékelő beállítódás, aminek alapján az egyén véleményt alkot, viselkedik, értékkel.

Összetevői: affektív (értékelő) az elfogadás illetve elutasítás viszonya
kognitív (ismeret, vélemény)
konatív (viselkedési szándék)

Az attitűd igen mélyen rögzül és ellenálló a változtatási szándékkal szemben.

Az érzelmi oldala a legerősebb, ezért változtatni erről az oldalról célszerű.

Az értékelő attitűd a társadalom által determinált.

- Az érték: a személyiség mélyen beágyazott, eligazodást segítő támpontja, mely szilárdságot, következetességet képes nyújtani az embernek a társadalomban zajló élethez.
- Az érték meghatározója: sorrendisége társadalmonként eltérő, választáson alapul, magatartásunkat irányítják
- nem születünk kép attitűdökkel, hanem a tapasztalat révén sajátítjuk el, illetve Átvesszük mások attitűdjeit

A másság megítélésében meghatározó:

- előítéletesség: (negatív attitűd) ami meggyőződést nélkülöző, hamis állításon alapuló értékelő beállítódás
- sztereotipizálás: valamilyen kategóriába soroljuk a személyt (pl. cigány – piszkos, munkakerülő, lopás stb.)
- „bűnbak” – csoport előítélet

2. Csoportosítsa, és röviden jellemezze a közvetlen emberi kommunikációt segítő és gátló tényezőket!

Tanári elbírálás szerint. Kulcsszavak:

a.) A kommunikáció = információcsere

Lehetővé teszi az együttműködést, a tapasztalat-tudás átadását és átvételét, a társadalmivá válást.

b.) A kommunikációt nehezíti:

- a kidolgozatlan, kevésbé iskolázott beszéd
- a szövegtúltengés
- az alá-fölé rendeltségi viszony
- a hazugság vagy elhallgatás
- a gyermeki kommunikáció sajátossága
- kulturális eltérés (más nemzetiségű)
- szervi fogyatékoság (pl. beszédhiba, süketnéma)

c.) A kommunikációt segíti

- a visszacsatolás
- a szövegösszefüggés ismerete
- a szituáció ismerete
- az önmagunkról és másokról alkotott kép

3. Mit jelent a szociális tanulás a gyakorlatban? Értelmezze a folyamatban előforduló fogalmakat is!

Tanári elbírálás szerint. Kulcsszavak.

A szocializáció fogalma, értelmezése

- A szocializáció is tanulási folyamat (utánzás, empátia, azonosulás, interiorizáció)
Közvetítő szerepet betöltő személyek – ágensek (családtagok, pedagógusok, kortársak, barátok)

Értékelési szempontok

1. Mennyire képes logikus, koherens szövegalkotásra?
2. Mennyire képes a megadott témához (problémához) a témától függően pszichológiai, szociálpszichológiai, stb. fogalmakat kapcsolni?
3. Mennyire képes a témát (problémát) az életből vett példákkal megjeleníteni?
4. Mennyire képes rendszerezésre, lényegkiemelésre?
5. Mennyire képes önálló kérdésfelvetésre, véleményalkotásra, állítása mellett érvelésre?
6. Mennyire tájékozott a témakörben?
7. Milyenek a tárgyi ismeretei?
8. Milyen mértékű a problémaérzékenysége?
9. Milyen mértékű a kreativitása?
10. Mennyire képes az eset komplex (elsősorban pszichológiai, szociálpszichológiai) megközelítésére, vagyis a tárgy keretében tanultak gyakorlati alkalmazására?
11. Mennyire képes etikai vonatkozású kérdésekben a történeti, szociológiai, kulturális és lélektani szempontok érvényesítésére?
12. Mennyire képes elkerülni a vulgarizáló redukciókat: a közhelyes, lapos pszichologizálást, szociologizálást, a közhelyeket, valamint az erkölcsi ítélezést és a lapos moralizálást?
13. Mennyire képes különböző erkölcsi felfogások felismerésére és értelmezésére?

Értékelési szempontok	A teljesítés szintjétől függően adható pontszám	
	átlagos	átlagon felüli
1		0,5
2	0,5	1
3	0,5	1
4	0,5	1
5	0,5	1
6	0,5	1
7	0,5	1
8	0,5	0,5
9	0,5	0,5
10	0,5	1
11		0,5
12		0,5
13		0,5

II.

Az értékelés a beadott lemez alapján történik. A szaktanár feladata a lemezről a fájlok kinyomtatása, ennek időtartama nem számít bele a vizsga időtartamába.

A pontozást a kinyomtatott papírra kell feltüntetni! A lemez a vizsgadokumentáció része.

20 pont

10 perces másolás

Tájékozódáson a vezetés információszerző tevékenységét értjük. A tájékozódás segítségével a szervezet működési szempontjából fontos tényezőkről szerez tudomást a vezetés. Az elvi, személyi, tárgyi-anyagi feltételekről, azok változásairól. Hogy a fontos tények közé éppen mi kerül be, azt döntő mértékben meghatározzák a vezetés feladatai és a vezetés személyes értékei.	79 162 250 332 374
Az azonos típusú iskoláknak hasonló feladatai vannak, mégis a tájékozódási igényben, az információszerzés mennyiségében és minőségében nem kis mértékben különböznek egymástól. Itt tehát a vezetési koncepciók, ambíciók és képzettségek más-más minőségeiről van szó.	462 542 620 642
A vezetői tájékozódás sajátos információszerzés, egészen más, mint pl. a beosztotté. Különbözik tőle a tények összetételében. A vezetést speciális adatok érdeklik. Különös vonása az is, hogy az ismeretek áramlása nem esetleges folyamat. A szervezetség, irányítottság jellemzi. Sajátos vonások fedezhetőek fel a tartalomban, az adatok feldolgozásában, átkódolásban, továbbításban, raktározásban.	730 820 903 985 1046
A tájékozódás funkciójának másik oldala – az információszerzés mellett – a tények, adatok szűrése. A helyes arányok, szempontok, módszerek megállapítását ismét csak a szervezet feladatai, azontúl működése, felépítése szabja meg főképpen.	1132 1217 1288
Az információszerzésnek különböző eljárásait ismerjük: az írásbeli, a szóbeli és a közvetlen személyes érintkezés során alkalmazható formákat. A szóbeli eljárásoknak széles tárházát sorolja fel az irodalom. Az értekezletek, konzultációk, előadások, oktatások, tanfolyamok, szemináriumok, konferenciák, kongresszusok, látogatások, tapasztalatcsere, tanulmányutak stb. tartoznak ide.	1374 1458 1542 1623 1676
A legjobb információforrások bemérése, az ismeretek szerzésének meggyorsítása minden szervezet létérdeke. Így van ez a nevelési intézmények tekintetében és a mozgalmi-politikai szervezetek esetében is. A bemérés és gyorsítás fontossága azonban különös szükségletként mutatkozik a termelési-műszaki színtereken, ahol az információszerzés kényelmessége behozhatatlan hátrányba veti vissza a kutatót, üzemet, vállalatot, ágazatot.	1758 1839 1918 1998 2080 2110

Értékelés:

A követelményben megadott leütésszámnak megfelelő másolandó szöveg helyett hosszabb szöveg azért került kitézésre, hogy a jobb képességű tanulók megkülönböztethetők legyenek. A gépirásban szokásos újrakezdés a másolási lehetőség miatt nem megengedhető.

A feladatban megadott beállításokkal a megoldásnak megfelelő írásképet kap a vizsgázó. A bekezdés vége billentyű használata könnyen ellenőrizhető, valamint az is megállapítható, hogy a „kemény enter” („bekezdés vége”) helyett nem használt-e „lágý entert” (shift+enter). „Lágý enterek” használatakor esetenként 2 pont levonás jár.

A megoldásban a soronként megadott leütések számának megállapítása során magyar billentyűkiosztást vettünk figyelembe.

Azon karakterek, amelyek leütéséhez két billentyű egyidejű leütése szükséges, kettővel növelik a leütött karakterek számát. (Nagybetű, kettőspont, idézőjel stb.) Értelemszerűen a szóköz és a „bekezdés vége” is 1-1 karakternek számít.

Ha a vizsgázó nem magyar billentyűzetet használ, a megoldásban megadott karakterértékek növelhetők a fenti elvnek megfelelően, ahány billentyű egyidejű leütése szükséges, a leütésszám annyival növekszik.

☠ Tiltott művelet:

Szóköz ismételt leütésével végzett igazítás. A „bekezdés vége” billentyű indokolatlan használata. Ebben az esetben a feladat 0 pontos!

Leütésszám	Hibaszámától függő elérhető pontszám				
	20	15	10	5	0
500	-	-	0-1	2	3-
600	-	-	0-1	2	4-
630	-	-	0-2	3	4-
650	-	-	0-2	3-4	5-
670	-	0-1	2-3	4	5-
700	0-1	2	3	4	5-
730	0-1	2	3	4	5-
750	0-1	2	3	4	5-
770	0-1	2-3	4	-	5-
800	0-1	2-3	4	-	5-
830	0-1	2-3	4	5	6-
1000	0-2	3-4	5	5	6-
1170	0-2	3-4	5	6-7	8-
1200	0-2	3-4	5-6	7	8-
1250	0-2	3-5	6	7	8-
1330	0-2	3-5	6	7-8	9-
1400	0-2	3-5	6-7	8	9-
1500	0-3	4-6	7	8-9	10-
1600	0-3	4-6	7-8	9	10-
1700	0-3	4-6	7-8	9-10	11-
1750	0-3	4-7	8	9-10	11-
1800	0-3	4-7	8-9	10	11-
1830	0-3	4-7	8-9	10-11	12-
2000	0-4	5-8	9-10	11-12	13-

Összetett feladat értékelése

A)

1. Készítse el a táblázatot Excelben! 1 pont
2. Számítsa ki függvények segítségével a táblázat üres celláiba kerülő értékeket! 5 pont
3. Az adatokat ábrázolja diagramokban:
 - a) Vonal-oszlop 2 tengely diagramtípusban ábrázolja az adatokat! A vagyon elleni bűncselekmény legyen vonaldiagram a 2. tengelyhez rendelve, a többi oszlopdiaagram az első tengelyhez rendelve. 5 pont
 - b) Tortadiagramon ábrázolja az 1991. év adatait! 1 pont
 - c) Készítsen tortadiagramot 2001. év adataiból! 1 pont
 - d) Oszlopdiaagramon ábrázolja a Bűncselekmények számának %-os változását 1991és 2001 között! 1 pont

- B)** A tanult levelezési szabvány alapján a szöveg formázása, önálló megfogalmazása 5 pont
Munkáját mentse el az előírt fájlneveken! 1 pont